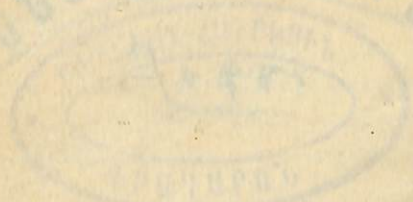

891.99

36-58

6205

УДОВЕРЬЕ

ПЕЧАТНИКОВ

Адрес: Москва, ул. Мясницкая, д. 12

Телефон: 123456

1

Специальный отдел: Москва, ул. Мясницкая, д. 12

123456

123456

19 NOV 2011

Ազնուասիրտ Կ. Վ. Վ. Սեփ-Ազարյան

831.99 ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՑԵԱՆ
36-58

ՍՈՆԱՅԻ ՆՇԱՆԴՐԷՐ

ՄՕՑԻՔՈՒԼԻ ՎՐԷԺԸ

1001 920

Վօղըվիլ մէկ գործողութեամբ

Երկրորդ տպագրութիւն

Հրատարակութիւն Կարապետ Աղամեանի

ԹԻՖԼԻՍ
ԵԼԵՔՏՐՈՆԱՐԺ ՏՊԱՐԱՆ ՕՐ. Ն. ԱՂԱՆԵԱՆԻ, ՊՈԼԻՑ. 7.
1907 (96)

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

Սօնա. — Սաքի աշտի:

ՕՍԷՓ. — 40 տարեկան, լայն շավար, արխալուղ գօտի, սապօգներ:

ՓԷՓԷԼ. — սրա կինը — գլուխ կապած:

ՕՍԱՆ. — խնամախօս-պառաւ, սև շորեր. գլուխը փաթած կամ կապած:

ԳԻԳՕԼԻ. — Օսէփի ծառան. ցանցար մօրուքով երիտասարդ:

ՓԷՇՏՄԱԼՃԵԱՆ. — պիղծակ, գլխին ֆէս, քիթը երկար և մեծ. մօրուք. միջին տարիքով:

ՋՈՒՐՆԱԶԻՆԵՐ.

Սենեակը. — Տախտ, սեղան, աթոռներ, և այլն — ստիական ճաշակով:

Настоящая піеса подъ заглавіемъ „Местъ свахи“ разрѣшена г. Главноначальствующимъ для представленія на сценахъ края.

Ноября 8 дня 1903 г. гор. Тифлисъ.

ՏԵՍԻԼ I

(Վարագորը բացում է. Սօնան կանգնած է հայելիի առջ, ուղղում է մազերը և երգում «Ախ իմ սիրեկան» երգը):

ՍՕՆԱ. — Ախ, էս հար մնաց դեղէս, ինչի՞ ուշացաւ. գար մի մանէթ մայինց տուել էր, որ դնամ թագա վէէր առնեմ. շաբաթ օրը Սուրբ Կարապետօքա է. ուրիշ աղջկերք իրանց ուղած բաներն առել են, ջէր ես կի վունչինչ չիմ առի (պառլաւ): Գն, էն անիծած Օսանը վհրդանց լիս նընգաւ. մեր պատուաւոր քաղքոց թողել է ու մի ինչ որ կոս է գթել. հն, հն, հն, եարաք գիտենամ ռվ է, ի՞նչ սիրաթ ունէ: Օսանն ասում է, որ միթօմ շատ սիրուն, խելօք ու հարուստ տղայ է: Համա դէղէս ուսիրօ լաւ տղայ է ճարել. ռվ կուլի էն սիրուն Սերեօփի հատը. ջէհէլ, սիրուն, չինովնիկ, ապելատները ուսին պլպլում ին: Օհ, դուշկա է, դուշկա. շաբաթ օրը օրումը կուլի: (Երգում է):

ՏԵՍԻԼ II.

ՓԷՓԷԼ. (Հտապով ներս վազելով). Սօնա, Սօնա, էստի՞ իս, ջալը, ջալը, հօրէն Սերեօփէն անց է կենում էրգէն մունդոիկը հագած:

ՍՕՆԱ.— (Ուրախ) Դրճւտ, ճւր է, ճւր է, մի տեսնեմ: (Երկուսն էլ վազում են պատուհանի մօտ և դուրս նայում): Հա, դէգի ջան, ի՞նչ սաղ է գալիս էրդէն մունդերը, ի՞նչ պլպլում ին ապէլատները: Ի՞նչ անպատճառ սրան կուտաս, չէ՞ դէգի ջան (Համբուրում է ձեռքը):

Փէֆէլ.— Հա, վուրթի, հա, արխէին կաց:

ՍՕՆԱ.— Դէգի ջան, եփ կու դրկիս մօցիքուլին:

Փէֆէլ.— Բա ջէր մէ մուլափ տու. էտէնց մէքաշ խօմ չի ըլի: Ձիս տեսում, որ էն քօփակ Օսանը բանը խարար է անում, մամիդ խելքիցը հանում է:

ՍՕՆԱ.— Դէգի ջան, դուս արա Օսանին, մամիս էլ խելք հասկացրու, թէ չի յիս կոօ չիմ առնի. ա՛յ, հիմիկուանից ասում իմ, թէ ինչ Սերեօփին կուտաք, կուտանիմ, թէ չէ ես կուխեղդուիմ:

Փէֆէլ.— Վո՛յ քոռանամ ես, էտ ի՞նչ իս ասում, գօուլի ես, ի՞նչէ. խեղդուել կի չէ...

ՍՕՆԱ.— Բաս հաստատ Սերեօփին կուտան ինչ:

Փէֆէլ.— Հա, վուրթի. օչով չի կարա դաշա անի էտ բանը. Օսանը կի չէ, որ հազար մօցիքուլ գայ, ինչ խելքէս չեն կարա հանի. դու արխէին կաց, Սերեօփէն է քու փեսացուն:

ՍՕՆԱ. Մազրամ դէգի ջան, ես որ ոսեվար չիմ գիդի, ախր չինովնիկի կնիկը պիտի գիդենայ ոսեվար, թէ չէ ամօթ է:

Փէֆէլ.— Ի՛հ, ի՞նչ ես դարդ անում, ոսեվար էնքան դժար չէ. օրէս դէնը յիս ու դուն էստի ոսեվար կուխօսինք ու կուտովինք:

ՍՕՆԱ.— Հա, դէգի ջան, լաւ ես ասում, խօսանք, ու սովորինք. թէ չէ համ ուտում չունիմ, համ էլ ոսեվար

չը գիդենամ չի ըլի: Ձինովնիկի կնիկը մայինց ոսեվար պիտի գիդենայ:

Փէֆէլ.— Յիս էլ պիտիմ գիդենայ ոսեվար, չունքի չինովնիկի գոքանչ պիտիմ ըլի. փեսիս նընգերնիրը, բարեկամսիրը դիփունանքը կու գիտենան ոսեվար, մենք էլ նրանց մօտ սեերես չենք մնայ:

ՍՕՆԱ.— Մամաշա ջան, դայ մնէ ադին մանէթ վէէր կուպիտ Թամամշովի քարվանսարայ:

Փէֆէլ.— Ախ, տի ժուլիկ դէվօչկա:

ՍՕՆԱ.— Դայ, դայ, մամաշա ջան, Սուրբ Կարապետօս պրիդեօտ, մօյ նշանդէք բուդիտ. պօլի մամիդասթան գօստի պայդօմ. եա թաղա վէէր բուդիմ դերժատ:

Փէֆէլ.— Սիշաս նէտու ադին մանէթ, Աստօճ գիդենայ, նէտու, ատեց պրիդօտ, եա դէնդի կուգիմ:

ՍՕՆԱ.— Դա. դա, մամաշա ջան, մաշ չիթիլի մանէթ վազմի, իշչօ ադին զօնթիկ կուպիմ:

Փէֆէլ.— Տեսում ի՛ս, վուրթի, էնքան էլ դժար չէ. ջէր մէ հինգ նումուտումը որ էսէնց ինք խօսում, բաս որ ամեն օր խօսինք, խօմ ափիցրի ու դեներալի պէս կուխօսինք:

ՅԵՍԻԼ III

(Նոյնք և Գիդօլի)

ԳԻԳՕԼԻ.— (Յանկարձ ներս է վազում, փարթուր կապած, մի ձեռքին սրբիչ, միւս ձեռքին Թեփչի) Ախչիկ պարոն, ախչիկ պարոն, հայաթումը մայմուն են խաղցնում:

Փէֆէլ.— (վախենալով) Քու աչքը տրաքի հա, տօ բեդասըլ, մէյմուն չիս բաս ի՞նչ իս. մէ հալին թամաշա արէք, կասենաս թոկից փախած մաշխալա ըլի:

ՍՕՆԱ.—Տեսնում էք էս օյինբազին:

ԳԻԳՕԼԻ.—Ո՞վ է թոկից փախած մաշխալէն ու օյինբազը. դէ, դէ, ի՞նչ էք փխ փխ բաներ ասում, ասկարբիթ անում ինձ. ես համ ցօցիալիստ եմ, համ Դաշնակ, համ կոմիտէ, համ պատրիօտ. խօմ չէք ուզում, որ տելրօրի ենթարկեմ:

Փէֆէլ.—Կրիմ քու գլուխը, դուրս կորի, դուրս կորի:

ՍՕՆԱ.—Էլի էծերդ մօդ ին ըլի՞, Գիգօլի:

ԳԻԳՕԼԻ.—Բաս որ եղպէսէ, չեմ գնայ (Նստում է):

Փէֆէլ.—(Դուրս է վազում, մի փայտ բերում ու ընկնում Գիգօլու լստեկից): Դու զփվիլ ես, էլ քեզ պահել չի ըլի:

ԳԻԳՕԼԻ.—Վայ մէ դէդի ջան, վայ մէ դէդի ջան: (Խորափում է հարուածից, այս ու այն կողմ վազվզում և լստոյ ձեւերին գցում կտորում ու դուրս փախչում):

ՏԵՍԻԼ IV

(Փէֆէլը և Սօնա)

Փէֆէլ.—Խօ տեսաք, խօ տեսաք սրա օյինբազու-թինը. էս նօքրի խարջ բան է՞, որ սա է անում: Ա՛խ Օսէփ, ինչ ասիմ որ էսթավուր լստածին պահում իս: Քանի ջէր ասել եմ—դուս արա սրան. նա կի իրա էջն է քշում: Ի՞նչ է, էս անիծածը խաբար-բզանութիւն է անում.—ո՞վ է գալիս գնում, Սերեօթի հետ խօմ չինք խօսում:

ՍՕՆԱ.—Հաջաթ չէ, դէդի ջան, սիրտդ մի շուռ բերի:

Փէֆէլ.—Շուռ. գայ դրա սիրտը հա, գէթաղվա, էս ի՞նչ է. Աստծու պատիժ է: (Սօնային) Ձէն տու

էն գեղին մտածին, գայ մօդ անէ թեփշու կտորները:

ՍՕՆԱ.—(կանչում է) Գիգօլի, Գիգօլի:

ԳԻԳՕԼԻ.—(Դռան միջից գլուխը հանելով) Համմէ, ախչիկ պարոն:

ՏԵՍԻԼ V

(Նոյնը և Գիգօլի)

ԳԻԳՕԼԻ.—Ձոխին խօմ չունիս բռնած, ախչիկ պարոն. իմ արեւ գիտենայ, մէբաշ պլստեց ձեռքիցս ու վեր նընգաւ: Մէ շահի դուրս էկէք ջամազրիցս:

Փէֆէլ.—Էլի մասխարութին իս անում, տօ:

ՍՕՆԱ.—Տօ, գետինը մտած, ջալդ արա, թէ չէ մամիս կու ասիմ էս բաները:

ԳԻԳՕԼԻ.—(Մտնում է և սկսում մաքրել).—Էս սհա-թիս կուսրբիմ: Համա, բարիշնա ջան, խաղէինիս վոն-չինչ չասես:

ՍՕՆԱ.—Տօ, անպիտան, քանի ջէր իմ ասի, թէ ինձ «ջան» մի ասի, դուն ո՞վ իս, որ (ուզում է փախը վերցնել):

Փէֆէլ.—Արի, արի, վուրթի. դրա հետ որ նընգ-նինք, ջալդ կուպառնինք: Համ էլ որ միամիտ է ասում, փիս մտքով խօմ չէ ասում: Պայդօմ, պայդօմ, միլի դէ-վօչկա, նիմիօշկի բախչումը բօլթա տալ ըզդելիմ: (Գի-գօլուն) Դէ, դուն էլ աւելի պրծի. իժում սմօվրի ջուրն ածա, հազրի (զնում են):

ՏԵՍԻԼ VI.

(Գիգօլի մենակ)

ԳԻԳՕԼԻ.—(ծիծաղելով) Հա հա, հա, ինչ թամա-

շա է ես ու իմ հոգին, մէ արասի ափէ. իժում խօ էս մէ ջէրը չէ էսէնց. ամեն Ասծու օր էսէնց է. ես պրծնում եմ իմ օյինը, իժում խաղէինն է օյին սարքում ախշիկ պարոնի ու բարիշնի հետ. նրանցը ուփրօ մազալօ է: Ես դռան ծակիցը թամաշա եմ անում, ծիծաղում ու թիլանում: Թամամ գազէթ գցելու օյին է սրանց բանը. ափսոս որ գազէթշիկ չեմ. թէ չէ անպատճառ գազէթում կը գրէի ու մի էրկու շահի կը դադէի: (պառլաւ): Էս բարիշնէն խօ տեսաք, նշնվելու է. խեղճը առաջ իրանց հարկնի տղի վրայ աչք ունէր. դէդէն իմացաւ ու խիստ հակառակեց: «Յիս իմ ուզած տղին պիտիմ տայ քեզ» բղաւում էր ախշիկ պարոնը: «Ձիմ ուզի, չիմ ուզի» լաց էր ըլում բարիշնէն: «Գուզիս. քեզ ով է հարցնողը» ասում էր ախշիկ պարոնը ու բարիշնի գլխին փամփում, կասեհասա տօլմա է ձեծում: Էնքան արեց էս զալում ախշիկ պարոնս, որ բարիշնին շուռ տուեց: (Աւրախ) Տօ, մէկ էլ տեսնեմ, էս բարիշնէն ինձ վրայ չը սիրահարուեց: Դիփ «Գիգօլի ջան» էր կանչում: Էլ ինչ ասել գուզէ, որ աշխըրքի ամենաբախտաւոր մարդը ինձ էի կարծում. մէքաշ նօքրութենից աղա պտի դառնայի: Մի օր էլ առայ տասերկու կապէկանոց քնթի աղլուխ ու տարայ բարիշնին պաղարկա, որ միթօմ նրա սրտի խոխուրդը իմանամ ու սէրս յայտնեմ նրան: Էրէս թրաշեցի, մազերս խուզեցի, մէքիչ պուղրի քսեցի էրէսիս ու էկայ բարիշնի մօտ: Տօ մէկ էլ որ աղլուխս չը վէկալաւ ու ոտի տակը կխճոր տուեց. շշկված քնացի: «Գժուիլ ես, գժանոցը կու դրկինք, Սիբիւր կու քշիլ տանք» ասեց: Իժում չօքէչօք գնացի ու մեղայ էկայ, ասեցի, որ դէինօրէն միտս էր էկի ու հանաք արի:

Նա էլ անջախ բաշխեց: Դրուստ են ասել մեր պապերը, թէ «Բօշաղան փաշայ օլմազ»: Հիմի էլ ախշիկ պարոնս մի չինովնիկ է ճանկել, ուզում է բարիշնին նրան տայ. էն օրը սազ ու բազ անելիս վրայ հասայ, մատս կծեցի: Համա եփոր խաղէինին ասեմ, դուք տեսէք թամաշէն: (Դրսից լսում է ոտնածալն). Վայ մէ. ախշիկ պարոնը զալիս է. ջէր ես կի չեմ պրծել: (Շտապով հաւաքում է ախպր և դուրս վազում. դռանը ընդհարվում է մըտնող Օսանի հետ ու փխշում):

ՏԵՍԻԼ VII

ՕՍԱՆ.—Վայ գետինը մտնես հա, մուրազդ փորումդ չորանայ, ոչ մինձանաս. տեսաք էս խաթէն: Լաւ է, որ դէյրէս չը պատուեից: (պառլաւ) Էս լաւ է, տանեցիք էստի չին. ախմէ ջալդ գայ Օսէփը:

ՏԵՍԻԼ VIII

(Օսան և Գիգօլի)

ԳԻԳՕԼԻ.—(դանդաղ մտնելով). Դէյդա, ում ես ուզում:

ՕՍԱՆ.—Տօ հարամգաղա, չիս կանւ. մարգավարի ժած գայ. էշ կերելիս, էշ մենձացի:

ԳԻԳՕԼԻ.—Մեղայ քեզ Աստօձ. հիմի էլ էս քօփալը բերնի կապը կտրեց:

ՕՍԱՆ.— Ումիս ասում քօփակ, տօ գեղացի: Հլամի հալիդ մտիկ, կասեհաս ճլեքը նընգած խոզ ըլիս:

ԳԻԳՕԼԻ.—Քեզ խօմ չեմ առնում, որ չես հաւնում: Գնա, գնա, դուս գնա բան չը գողանաս:

ՕՍԱՆ.—Էյ, մասխարա, գողը դուն իս. ումիս իս դուս անում: Գիգլիս ես ով իմ:

ԳԻԳՕԼԻ.—Պօլկօվնիկի կնիկ կուլիս, բաս չէ:
ՕՍԱՆ.—Տեսէք, տեսէք էս անիծածին. եարաբ
էս թափուրին օնց ին պահում, գէթաղվա:

ԳԻԳՕԼԻ.—Է՛հ, ես քու գլուխը չունիմ, դնամ
ախչիկ պարոնին կանչեմ:

ՕՍԱՆ.—Ախչիկ պարոնին մի կանչի: Յիս նրա
մօտ չիմ էկի. հօրէս Օսէփը գուքայ, նա ինձ ղրկից
էստի:

ԳԻԳՕԼԻ.—Լաւ, չեմ կանչի. համա՝ դէյդա ջան.
չի ըլի՞, որ ձեր սէկրէտը ինձ ասես:

ՕՍԱՆ.—Կորի գլխեմէս ուղ ըլի, թէ չէ: Պատ-
ռած վէքսիլ դարձա՞ր, փիէ:

ԳԻԳՕԼԻ.—Լաւ, մի չարանա, ես դուս կէնամ.
դուն գիգես, մուլափ տու խաղէինին (ոնում է դէպի
դուռը և ծածուկ մտնում տախտի տակ): Էստեղ մի մենձ
սէկրէտ կայ. բաս ինչկլի չիմանամ, չի ըլի. ինձ գիժ
Գիգօլի կասեն:

ՕՍԱՆ.—(նստում է ծալապատիկ, գլխի շալը վայր
առնում, փոշտում է երկու անգամ): Խէր, տէր Աստօձ: Ես
ի՞նք անում իմ: Մի օյին խաղամ էս հաստափոր Օսէփի
գլխին, որ իրա միկիտնի դուքնի ճամփէն մոռանայ:
Հա՛, ջէր դուք չիք գիգի, թէ բանը ինչո՞ւն է: Այ, ձեզ
կու պատմիմ, համա ոչովին չասէք, թէ չէ ձեր գլխին
էլ կու խաղամ էս օյինը: Քա՛, սրանից չորս ամիս առաջ
մէ չաղ մուշտարի նընգաւ ճանկըս: Եարսուն օխտը
տարեկան մի ախչիկ պտի սաղացրիլ էի մի հարուստ
կուպէցի վրայ:

ԳԻԳՕԼԻ.—Տեսէք, տեսէք, էս քաւթադին:

ՕՍԱՆ.—Էդ բանի համար բարըղել էի 15 թու-
ման: Էրկու թումանը գլխանց վի կալայ ու պլանները
էնէնց գցեցի, որ էն էր նշնում պրծնում էի ու 13 թու-

մանը ջէրս դնում: Քա, մէկ էլ էս Օսէփը մուտառ մկան
պէս մէջ չը նընգաւ: Սա ճանչնում էր ախչիկան: Մի
տեղ սա էնէնց է խօսել, որ տղի անգաջն էր հասել
իմ սուտը: Էլ ինչ ասիլ գուզէ, որ բանը մօշաւ էլաւ,
իմ 13 թումանը կորաւ, էն օրն էվէտ ուխտ արի Մա-
րիամ Աստօձաճնան, օր մի մենձ օյին խաղամ սրա
գլխին, էնէնց օյին, որ էրադունէ էլ տեսած չըլի:
Ջէր հլա չի էլ ամանչում, ինձ աղաչում է, որ մէ լաւ
տղայ գթեմ իր Սօնի համա. յիս էլ գթիլ իմ:

ԳԻԳՕԼԻ.—Եարաբ ի՞նչ օյին է խաղալու իմ միա-
միտ խաղէինի գլխին:

ՕՍԱՆ.—(ման է գալիս).—Քա վուրդանց որդի մէ
կոօ ուստ էկաւ. նրան համոզեցի, որ մեր քաղքումը
նշնուի, պսակուի. ասի, որ յիս լաւ ախչիկ կու գթնիմ:
Վուր տեսնէք նրա սիփաթը, սրտներդ կու խառնի: Մէ
քինթ ունէ, մէ քինթ, ոնց որ կպուէ կարաս:

ԳԻԳՕԼԻ.—Վայ, մէ, իմ սիրտն էլ խառնում է:

ՕՍԱՆ.—Դունչ, ոնց որ մոփսիկի դունչ. աչքերը՝
փթած ձէթիսխիլի. բեխերը ոնց որ վակսի չօտկ, էլ
էլ ինչ ասիմ: Բաս լեզուն, ոնց հայելիլ է խօսում,
ոնց քրդեվար, ոնց թուրքեվար, մի մլթօ ի լիզու: Ինքն
էլ ինչոր կօնսուլի պովէրն է: Քա էլ ուր իմ հեռու գը-
նում. հօրէս վունց որ սրանց նօքարը. ջէր հլա սա
նրանից լաւ է:

ԳԻԳՕԼԻ.—Օհօ ես լաւն եմ, բաս ինձ Սօնից լաւ
ախչիկ կուտան:

ՕՍԱՆ.—Էն կոօյին ասել եմ, որ մի սիրուն, փո-
ղով ու մուլքով ախչիկ կայ, քեզ համա կուսարքիմ:
Օսէփին էլ ասի, թէ մի սիրուն տղայ իմ գթի, Կօս-
տօյի-պօլէսից, հարուստ է. նոր է էկի. կօնսուլի մին
սեկլէտարն է:

ԳԻԳՕԼԻ.—Վոյ, դժոխքը գնաս, պառաւ, դժոխքը:

ՕՍԱՆ.—Հալբաթ էս Օսէփի իշտահը բաց էլաւ. էլ վուտս դայիմ խփեցի. իրեք թուփն վրայ կանգնեցի: Էսօր ոնց որ ըլի բանը պըծնելու եմ: Մէ գայ Օսէփը: Էս հըր մնաց, ուշացաւ, տեսնիմ, էրևո՞ւմ է (գնում է):

ՏԵՍԻԼ IX

ԳԻԳՕԼԻ.—(Դուրս է գալիս տախտի տակից): Խօ իմացաք, այ խալխը: Հիմի հախը չի՞, դիփ խաբար տամ—խաղէինիս ու աղչիկ պարոնին: Համա գիտեմ, որ ինձ չեն աւտայ: Ե՛հ, ջհանգամը, ինչ գուզէ ըլի: Փող դադելու աշխարք է. հալբաթ ես էլ մի էրկու շահի կը գջլեմ: (գուրս է գնում):

ՏԵՍԻԼ X

ՕՍԱՆ.—(Ներս է մտնում) Զէ, չի էրևում: (Պառլա) Հիմի Փէփէլը ինչեր է փիքը անում, որ իրա Սօնին չինովնիկի կուտայ. բաս չէ: Ինձ մօցիկուլ Օսան կօսին. ինձ համար ախչիկ ու տղայ պսակելը ու քանդելը վունց որ մէ գթալ բողբաշ խաշտել: Էսքան տարւումը էնէնց իմ դուս կանգնի էս փէշակումը, որ Սաթայէն ինձմէն մինձ օյինբազուկիներն չի գիտենայ: Գոռը, չոլախը, գիժը—սաղ աղչկայ տեղ իմ անց կացրի. օխտը կնիկը առած պառաւ մարդին ջէհէլ, խօյստօյ տղի տեղ իմ սաղցրի: (Չայներ դրսից) Օհօ գալիս են:

ՏԵՍԻԼ XI

(Փէփէլ ու Սօնան մտնում են թխանցով)

ՍՕՆԱ.—Եա չինոփելիկի ժէնա բուղիմ, դա՛, մա՛մաշա ջան:

Փէփէլ.—Դա, դա, միլի դէվօշկա, մօյ աչքի լիս:

ՕՍԱՆ.—(Առանձին): Նիմնօփի պրաս րէժի նա տվօյ իշտահ:

Փէփէլ.—(Նկատելով Օսանին) Օ՛հ, Օսան, էստի իս:

ՕՍԱՆ.—Բարով Փէփէլ ջան, վո՞ւնց իք, վո՞ւնց, մէ արի սիրուն աղչիկ, (Սօնին) արի պաշ անիմ ճակատդ, քեզ համա բախտաւորութիւն իմ բերի:

Փէփէլ.—Զէ, Օսան, չինք ուզի էտ բախտաւորութիւնը: Ինչի՞ ես իմ մուրազը դաշլա անում. խօմ գիդիս, որ յիս իմ ախչիկը կոօի ճանգը չիմ գցի. էն էլ ով գիտէ, ինչ հանգի կոօ:

ՕՍԱՆ.—Վո՞ւնց, ի՞նչ ես ասում. քա՛, չըլի ինձմէն բէդամաղ իս: Զէր մի իմացի, թէ ինչ հանգի տղայ է, իժում խօսա:

Փէփէլ.—Խօմ կոօ է, պրծաւ գնաց:

ՕՍԱՆ.—Կոօ է, մագրամ կնիաղ է:

Փէփէլ.—Կոօ կնեազը հըն է, քա՛, ի՞նչ հանգի ես խօսում. մասխարէն քու գլուխը գցի:

ՍՕՆԱ.—Զիմ ուզի, յիս կոօ չիմ ուզի:

ՕՍԱՆ.—Քեզ հիվ է հարցնում, թէ պուզիս, ան չիս ուզի:

Փէփէլ.—Ի՞նչ հանգի իս խօսում, Օսան. բաս քեզ կուհարցնի՞ր: Գնա թէ Աստօձ կուսիրիս, գնա էստողանց:

ՕՍԱՆ.—Ե՛, գժուիլ իս, խօմ չիս ուզում: Յիս քու գլուխը չունիմ, քեզ հետ հէսար չունիմ. յիս գիդիմ ու Օսէփը:

ՍՕՆԱ.—Գնա, գնա. իմ մամին խելքից մի հանի:

Փէֆէլ.—Օսէփն ռձ է, նրա ի՞նչ բանն է. յիս նրա վրայ ուժիւր մինձ իմ:

ՏԵՍԻՒ XII

(Օսէփ ներս մտնելով)

ՕՍԷՓ.—Ի՞նչ, ի՞նչ, տօ անիծած, ինձմէն մինձ էս, քու պապի արևը գիդենայ. դիմի:

ՕՍԱՆ.—Օ՛հ, Օսէփ, ինչ լաւ էկար, մէ ազատէ ինձ, է, դէդա ու ախշիկը կինադամ գգզգեցին ինձ:

ՕՍԷՓ.—Պապա ջան, էս պառաւին դուս արա:

ՕՍԷՓ.—Սո՛ւս: Գլխեմէս ռադ ըլէք էնթիօթախը, յիս բան ունիմ Օսանի հետ, հայդա: (Փէֆէլ ու Սօնան զնում են):

ՏԵՍԻՒ XIII

(Օսան ու Օսէփ)

ՕՍԷՓ.—Դուս սրանց անգաջ մի դնի, Օսան, կնիկարմատի խելքը չի հասնի էս թավուր բաներին (Նայում է շուրջը): Հա, բաս բանը կու սարքիս էլի:

ՕՍԱՆ.—Հա, Օսէփ ջան:

ԳԻԳՕԼԻ.—(Գոսն միջից զլուրը հանելով) Ասիմ, չասիմ, ասիմ,—չասիմ. չէ, չիմ ասի: Զէր մի սրանց մասլահաթն էլ իմանամ, իժում պլանները գցիմ:

ՕՍԷՓ.—Էս ռձ է փնթփնթում: Տօ, մաշէննիկ, անգաջ իս դնում:

ՕՍԱՆ.—Տեսէք էս օյինբազին: (Գիգօլի փախչում է):

ՕՍԷՓ.—Համա, Օսան դուս ու քու հոգին, լաւ տղայ ըլի, թէ չէ ձեռքէմէս չիս պրծնի:

ՕՍԱՆ.—(առանձին) Աբա տես վաճնց կու պրծնի. (նրան)—Վա, էտ ի՞նչ իս ասում, Օսէփ ջան, մի էրկու թուսի խաթեր հոգիս պիտիմ ծախի. ինձ մէկէլ մօթը ետլ մօցիքուներէմէն չը գիտենաս, յիս պաշտօնի մօցիքուլ իմ. ինձ մօցիքուլ Օսան կօսին:

ՕՍԷՓ.—Ի՞նչ փէշակի է տղէն, մոռացայ:

ՕՍԱՆ.—Ասի, որ կօնսուլի մինձ սէկէտարն է (առանձին) էն կի չէ պուճուր պօվէրն է (Օսէփին). համա գիդիս թէ խէր կու տեսնիս, Օսէփ. էլ ինչ կուզենաս, կօնիս. քեզմէն մինձ մարթ էլ չի ըլի քաղքումը:

ՕՍԷՓ.—Լաւ, լաւ (պառզա): Օսան, լօթիանա, հէնց էսօր գնա բեր նրան, թող ծանօթանանք:

ՕՍԱՆ.—Ուժիւր լաւ, կէհամ կու բերիմ, համա—ը՛րը մէ թուման տու փայտօնի փող, մնացածն իժում:

ՕՍԷՓ.—Էս սհաթիս (հանում է քսակը):

ՕՍԱՆ.—(առանձին) Բանս աջող գնաց. մէ թումանն առնիմ, իժում կի յիս գիդիմ:

ՕՍԷՓ.—Համեցէք. հալալ ըլի. ջէր էս բանը գըլուխ բի, մնացածն էլ յիս գիդիմ:

ՕՍԱՆ.—(Վերցնում է փողը) Դէ, բաս էս սհաթիս գնում իմ. ոնց որ ըլի կու բերիմ. դուս կնկանդ հետ խօսա, որ բանը խարաբ չանի. հազրուեցէք, գուրանք. (առանձին) հիմի կի տեսէք խաբարը:

ՕՍԷՓ.—Լաւ, լաւ (Օսանը զնում է, իսկ Օսէփը մըտնում է միւս սենեակը):

ՏԵՍԻՒ XIV

ԳԻԳՕԼԻ.—(Ներս վազելով) Ա՛խ, թէ էս մօցի-

քուլների դատաստանը ինձ կուտան, սրանց հոգին ջեր ետրաստուն ջեր մագութի կարասը կը կոխեմ, իժուժ դժոխքի ամենաներքի էտաժը կը ղրկեմ: Էս ինչեր են անում. դէ դուք ասեցէք: Համա դրանով ինչ փող են դադրում: Զէ ախպէր իմ աչքը վախեցաւ, ես վարդապետ պիտի դառնամ: (Ոտնաձայներ) գալիս են (Գուրս է վազում):

ՏԵՍԻԼ XV

(Ներս են մտնում Օսէփ, Փէփէլ եւ Սոնան)
ՕՍԷՓ.—Այ կնիկ, ջեր մի իմացի, իժուժ խելքիդ զոռ տու, չիս իմանում, որ կօնսուլի սէկլէտարն է. ամսէնը 25 թուման ջամագիր ունի, կօսէ. դամաշնի կանէտ. չիներ:

Փէփէլ.—Մաշ որ կոս է:

ՕՍԷՓ.—Տօ, կոսն ճրն է. ինչ իս դուս տալի. կօ աշխարքիցն է, համա ինքը կօ չէ. հիմի յիս որ հաւաբրեցի իմ, փիս մարթ իմ, պակաս մարթ իմ: Օսանը նրան խափել է, որ միթօմ փող ու մուլք իմ տալիս:

ՍՕՆԱ.—Ապէլատներ ունէ՞, մամա:

ՕՍԱՆ.—Հալրաթ ապէլատներ էլ կունենայ, վուրթի:

ՍՕՆԱ.—Յիս խիստ իմ սիրում չինոյնիկ:

ՕՍԷՓ.—Զինոյնիկ ասիր ու պրծար. հէնց գիգիս էս մեր քաղցած չինոյնիկներէն է, որ միկնըր ջիբումը սկաչկա ին անում:

Փէփէլ.—էտէնց մի ասի, դիփունանք խօմ էտէնց չին:

ՕՍԷՓ.—Դէ, ջալդ, ինչ որ է. յիս գիգիմ. իմ ախչիկը տալիս եմ էն տղին. էսա գալու է, թազա շորերը հագէք:

Փէփէլ.—(Չփոռուելով) Ի՞նչ, ի՞նչ, էտէնց ձեռանց, յիս չիմ կանա կօթի զօքանչ դառնամ:

ՍՕՆԱ.—Յիս էլ կօթի կնիկ չիմ կանա դառնայ:

ՕՍԷՓ.—Սրանց մտիկ տուէք. տօ, իմ ախչիկը ում ուղիմ կուտամ. իմ ապրանքը չէ:

Փէփէլ.—Զէ, քու ապրանքը չէ. ախչիկը գէղինն է, տղէն մամինը:

ՕՍԷՓ.—Տուտուց-տուտուց մի դուրս տայ, թէ չէ խօմ գիգիս:

ՍՕՆԱ.—(լաց լինելով) Ախր մի ինձ էլ հարցրէք է, յիս խօմ օչխար չիմ, որ ծախում էր:

ՕՍԷՓ.—Զէնդ կտրէ, թէ չէ ձեռաց վուտիս տալը կուգցիմ, կատէտ կուլինիմ: Ո՞վ է իմացի, որ ախչիկը խօսի մամի դէմ, ան սրան ուղէ, ան նրան չուղէ: Զէ, չէ, շատ խարաք ըլաւ ժամանակը:

Փէփէլ.—Յիս իմ ախչիկը իմ գիտցած տղին պիտի տամ:

ՍՕՆԱ.—Յիս իմ հաւանած տղին կուտունիմ, թէ չէ ու չիմ պսակվի:

ՕՍԷՓ.—(վեր է կենում եւ ուզում է երկուսին էլ ձեռնել) Վհէնց թէ չիք ուզի, յիս իմ տղամարդը թէ դուք, ա՛յ թէ չիք ուզի:

ՏԵՍԻԼ XVI

ԳԻԳՕԼԻ.—(աւելը ձեռին ներս վազելով) Բախշի, բախշի, խաղէյին ջան, բախշի:

ՍՕՆԱ եւ Փէփէլ.—Գուզինք, գուզինք, գուզինք:

ՕՍԷՓ.—Այ էտէնց: Ինչկիկ կնկաւերանց էս օխնած մուշտին չը շանց տաս, նրանց էծերը չին փախչի: (Գիգօլին) Տօ, դուն էլի մուտտառ. մկան պէս մէջ նընգմը. դուրս կորի:

ԳԻԳՕԼԻ.—Սաղէյին, էկայ բարը շէնիմ:

ՕՍԷՓ.—Դուրս, հարավադա, մինք տէրտէր չինք ուզի: Գնա կարգին կէն վէ կալ, արի: (Գիգօլին գնում է):

ՏԵՍԻԼ XVII

(Օսէփ, Փէֆէլ և Աօնայ)

Փէֆէլ.—Ասում իս, հարուստ տղայ է, Օսէփ:

ՕՍԷՓ.—Հա, ա կնիկ. չիս իմանա՞մ. բայց յիս իմ ախչկայ դուշմանն իմ: Լաւ որ չըլի, չիմ տայ: Ախր մէ փիքը արէք, թէ ինչ բախտաւորութիւն կուգթնինք. օրէսդէնը կօնսուլն ու նրա մարդիքը արաղն ու գինին ինձմէն կու տանին. իմ ու քու պատիւը կու աւելանայ. էն որ յիս ու դուն մեր փէսի ու ախչկայ հետ կարէտումը ձգված անց կու կենանք իմ դուքնի առջևովը, դիփու- նանք կու արմնան, բայց էտ ոչի՞նչ:

ՍՕՆԱ.—Մամա ջան, թրիատր, օբա, Բատանսկի բաղը կուտանէ:

ՕՍԷՓ.—Մաշ, բայց առանց էտոնց վճենց կապրի:

Փէֆէլ.—Մենք էլ ջալը ջալդ կէհանք դուքանք:

ՕՍԷՓ.—Մաշ, բայց խօսմ չինք խոտվի (Ատնածայներ): Դէ, դէ, էկան. գնացէք հագէք. ջալդ: (Փէֆէլ, Սօնա վազում են միւս սենեակը. Օսէփն էլ գնում է ընդունելու հիւրին):

ՏԵՍԻԼ XVIII

(Ներս են մտնում Օսան, Օսէփ, Փէշտմալձեան և Գիգօլին կարգինկով):

ՕՍԷՓ.—Համեցէք, համեցէք, պարուն:

ՓէշՏՄԱԼՁԵԱՆ.—Բարի տեսութիւն, էֆէնդըմ:

ՕՍԱՆ.—Համեցէք, համեցէք վուրթի, մի ամանչի, էնէնց ժաժ արի, ոնց որ ձիւր տանը: (Առանձին) Ձը ծիծաղէք, գէթաղվա՛:

ՕՍԷՓ.—Նստի պարուն (Աթոռ է տալիս):

ԳԻԳՕԼԻ.—(առանձին) Բնթին մտիկ արէք, կասե- նաս պամիդօրի քթոց ըլի:

ՕՍԷՓ.—(Գիգօլին) Տօ, կարգինկով հըր էս նեքսե էկի: Գնա դախդարիս ասա, որ մէ վէդրա լաւ գինի ղրգի, կալբաս, մօթալ, կանանչի, բոխկը. ջալդ վազի: ԳԻԳՕԼԻ.—Էս սհաթիս խաղէյին (ղուրս է վազում):

ՕՍԷՓ.—Օսան, նստի. Խնչի ես կանգնել. նստի մէ պստիկ քէփ անենք էս պարունի հետ,

ՕՍԱՆ.—Ձէ, չիմ կանա Օսէփ ջան, դուք խօսա- ցէք. ձեր գործի մասին: Յիս բան ունիմ, պիտիմ գնամ: ՓէշՏՄԱԼՁ.—Կեցէք հոս, կաղաչեմ:

ՕՍԷՓ.—Վա, էտ հնց կուլի նստի թէ Աստօձ կուսիրիս:

ՕՍԱՆ.—Ձէ, ձեր ազիզ արևը, չիմ կանա: Հաջաթ չէ, հալբաթ հարսանիքին լաւ քէֆ կօնիմ: Հիմի մէ ախչիկ պիտիմ շանց տայ մէ տղի:

ՕՍԷՓ.—Լաւ, դուն գիդիս, Օսան:

ՕՍԱՆ.—Մնացէք բարով, դօսվիդանի: (առանձին) Դէհ հիմի դուք տեսէք թրիատրը (գնում է):

ՏԵՍԻԼ XIX

(Փէշտմալձեան եւ Օսէփ)

ՕՍԷՓ.—Շատ ուրախ եմ պարուն, որ լայիդ արիւ իմ օջախը էկար. հալբաթ յիս էլ մարթ իմ, իմ շնորքը կու շանց տամ:

ՓէշՏՄԱԼՁ.—Գոհ եմ վիճակէս, քանզի համեստ օրիորդ մը տեսնելու եմ և վստահ եմ, որ անիկա ա- պագային արժանաւոր կնիկ ըլլալու է:

ՕՍԷՓ.—(առանձին) Էս ինչ թունդ է խօսում, տօ, իմ արևը, վուչինչ չիմ հասկանում. (նրան) էտէնց է,

դրուստ է: (Առանձին) Վահ, էս ինչ մէնձ քիթ է ունեցի,
տօ. մաղութի բօշկած է: էս Սօնէս խօմ կու վախենայ:

ՓէՇՏՄԱԼԺ.—(շուրջը դիտելով) Այս ձեր սեպհական
տունն բլալու, անանկ չէ:

ՕՍԷՓ.—Հա, վաշի բլաղարօղնի, էս իմ սօբստ-
վէնի իմէնին է, էնդի բախշա էլ ունիմ, բազրումը մէ
միկիտնի դուքան էլ ունիմ:

ՓէՇՏՄԱԼԺ.—(առանձին) Բան մը չեմ հասկընար.
(նրան) Ուրախ եմ, ուրախ եմ:

ՕՍԷՓ.—Բատօնօ, մինամվատ, անուամդ ինչ է:

ՓէՇՏՄԱԼԺ.—Գառնիկ:

ՕՍԷՓ.—(առանձին) Ափսոս որ ինքը էծի նման է.
(նրան) Ինչ փէշակ ունիս:

ՓէՇՏՄԱԼԺ.—(առանձին) Ի՞նչ ըսեմ, ձեզի կը հար-
ցնեմ: (նրան) Բաւականին արդիւնաւոր պաշտօն մը
ունիմ քօնսուլին քովը և անոր անմիջական համակ-
րանքն ու սէրը կը վայելեմ:

ՕՍԷՓ.—(առանձին) Ի՞նչ է ասոււմ, ջլիզ վուչինչ
չիմ հասկանում: (նրան) Հա, սէկլէտար էս, չէ:

ՓէՇՏՄԱԼԺ.—Այո, այո:

ՕՍԷՓ.—Պարուն. ինչ ասել գուզէ, որ օրէսդէնը
ինձմէն պիտի առուտուր անեն ձեր մինձաւորները—
տրադ, զինի, բօմ, կանեակ, գուրբօվկա, դիփ զազրա-
նիչնի ունիմ. քու խաթեր ձեզ էփան կու հէսար անիմ:

ՓէՇՏՄԱԼԺ.—Աղէկ, աղէկ, շատ աղէկ, ես անանկ
բան մը կընեմ, անհոգ եղէք:

ՕՍԷՓ.—Պարուն, դուն մէ քիչ նստի, գալիս իմ:
Հօրէս կնիկս ու ախչիկս էլ դուս գուքան (գնում է):

ՏԵՍԻԼ XX

(Փէշտմալձեան մեակ)

ՓէՇՏՄԱԼԺ.—Աղբար, աս երանգ է, թէ իրականու-

թեան մէջ կը գտնվիմ: Հազիւ ամիս մը կայ իմ հոս
գալս, աղւորիկ աղջիկ մը պիտի առնիմ կնութեան: Բայց
ի՞նչ տարօրինակ բաներ կընեն աստեղաց խնամախօս-
ները, որը «մօցիքուլ» անունը կը կրեն: Սա իմ «մօ-
ցիքուլս» ալ ինձի քօնսուլական մեծ պաշտօնեայ մը
ներկայացուցած է, մինչդեռ խոհարարութիւնս ալ լաւ
չեմ գիտեր: Ինչ և իցէ, սպասենք վերջաւորութեան.
ինձի կնիկ մը պէտք է. որքան շուտ ամուսնանամ, այն-
քան աղէկ կըլայ: Բայց գիտէք, թէ որքան սիրեցի սա
Թիֆլիզին աղջիկները: Անոնք շատ քնքոյշ են, նազելի
են, և երբ սանկ-սանկ (ծեւր) կը քայլեն, խելքս գլխէս
կառնուն: Աջաւ սա նշանածս ալ սիրուն է. (մօտենում է
հայելուն): Ա՛խ, անիծեալ քիթ, դու ինձի պիտի խայ-
տառակես աներանցս առաջ: Կըսեն աստեղաց բժիշկ-
ները հրաշքներ կը գործեն, անպատճառ պէտք է քի-
թըս պզտիկցնել տամ:

ՏԵՍԻԼ XXI

(Գիզօլի ներս է մտնում ու ծիծաղում)

ԳԻԳՕԼԻ.—(առանձին) Էստի մտիկ, լօթիանա, հա-
լիւն էլ կը վախենայ սրա սիփաթիցը: (նրան) Պարուն,
էս քանի օր է, մեր հալիւն խարաք է էլի. մէջը մտիկ
անողի քիթը մէնձ է շանց տալիս:

ՓէՇՏՄԱԼԺ.—Այդ ի՞նչ վերաւորական աշխարհ-
ներ կընես, տիմար:

ԳԻԳՕԼԻ.—Ի՞նչ ազուաներ:

ՓէՇՏՄԱԼԺ.—Ազուաւը դու ես, յիմար, դու ինձի
կը ճանչնաս ով եմ:

ԳԻԳՕԼԻ.—(առանձին) Ասիմ, թէ կօնսուլի պօվէրն
էս, ջէր վախտը չի: (նրան) Էնէնց ասի, պարոն, մի չա-
րանա. ես քեզ չը ճանանչեցի. համեցէք, նստեցէք

(աթոռ է տալիս եւ ինքն էլ նրա մօտ նստում)։ Դուն պըտի ուզեմ իմ խաղէինի ախչկան, պարոն։

ՓէՇՄԱԼԺ.—(առանձին) Ասօր լըբութեան նայեցէք. ինձի կը ծաղրէ։ Բայց ի՞նչ ընեմ, ստիպուած եմ լըռել, եթէ ոչ գլխուս փորձանք մը կը բերէ։ (նրան) Դուն հոս ի՞նչ պաշտօն ունիս։

ԳԻԳՕԼԻ.—Ե՞ս, Էս (առանձին) Ի՞նչ ասեմ. (նրան) Ես իմ խաղէինի բիծու տղէն եմ։

ՓէՇՄԱԼԺ.—Ուրեմն աղգակման ես պ. Օսէփին. աղէկ, աղէկ։ Այս ի՞նչու տիկինն ու օրիորդը չեն դուրս ելներ։

ԳԻԳՕԼԻ.—(առանձին) Ոնց է վաղորդւմ, ով գիտէ սիրտը դժբաղդում է։ (նրան) Էս սհաթիս դուս գութան, հէստի սիրուն բարիշնա է, հէստի նէժնի. պօրտօպիան ածել գիտէ։ (առանձին) Էն կի չէ էրազումն էլ չի տեսել պօրտօպիան. (նրան) Էլ, էլ ինչ ասեմ. երկնքեմէն դէվէր էկած հրեշտակ։

ՓէՇՄԱԼԺ.—Աղէկ, աղէկ, շատ ուրախ եմ։

ԳԻԳՕԼԻ.—Հարցնելը ամօթ չըլի, դուն ի՞նչ փէշակ ունիս. աղվովատ, դօխտուր. սապօժնիկ։

ՓէՇՄԱԼԺ.—Ես ամեն բան կը հասկընամ։

ԳԻԳՕԼԻ.—Մաշ դօխտուրութիւն էլ կը գիդենաս։

ՓէՇՄԱԼԺ.—Բաւականաչափ գիտեմ։

ԳԻԳՕԼԻ.—(Հանում է աջ ոտը եւ մօտեցնում է նրան) Ախ, պարոն դօխտուր, էս ոտիս վրայ մէ մինձ մազօլ կայ, մի տես։

ՓէՇՄԱԼԺ.—(զայրանում է) Խենթ Էս, ի՞նչ է, հայկան (Գիգօլին փախչում է)։

ՏԵՍԻԼ XXII

(Ներս են մտնում Փէֆէլ եւ Սօնա)

Փէֆէլ.—Բարով, պարուն (բարեւում են)։

ՓէՇՄԱԼԺ.—Բարեւ, համեստափայլ տիկին, սիրուն օրիորդ, բարի ըլլայ մեր ծանօթութիւնը։

Փէֆէլ.—(առանձին) Վէ՛յ քոռանամ յիս, էս ինչ մէնձ քիթ ունէ։ (նրան) Ո՞նց ին գործերդ։

ՍՕՆԱ.—(առանձին) Վայ մէ դէդի ջան, յիս պիտիմ սրա կնիկը դառնամ։

ՓէՇՄԱԼԺ.—Շնորհակալ եմ, տիկին. գոհ ըլլալու եմ Աստուծմէ, քանզի բօնսուլի քով մեծ պաշտօն ունիմ եւ խոշոր ռոճիկ։ (կողմ) Ճիշտ որ բաւական աղւոր ախչիկ է։

Փէֆէլ.—(առանձին) Բինթը հաջաթ չէ, քանի որ փողաւոր ու մինց մարթ է։ (նրան) Հալըաթ էս էր իմ Սօնիս ճակտի գիրը, որ քեզ պէս մի մէնձ մարթ ուստ գար։

ՍՕՆԱ.—(կողմ) Մաշ չէ՞ր էս իմ ճակատի գիրը, որ էս թավուր բայդուշին առնեմ։ Ափսոս իմ սիրուն Սերեօֆա։

ՓէՇՄԱԼԺ.—Նազելի օրիորդ, ինչո՞ւ չէք զրցեր եւ մեկամաղձոտ նստած էք։

ՍՕՆԱ.—(Թնու դէմքով) Ի՞նչ է ասում, քրդէվար է խօսում։ (նրան) Չիմ իմանում, ինչ իս ասում։

Փէֆէլ.—Պարուն, Սօնէս խուրը գրափար չի գիդի, չունքի գիմազիիցը դուրս բերի։ Ձէր հայ տվար խօսա։

ՓէՇՄԱԼԺ.—Ես գրափար չեմ զրցեր, տիկին, ես աշխարհաբար կը զրցեմ. բայց տարաբախտաբար մեր լիզուն ձերինի պէս չէ։

Փէֆէլ.—(Սօնին) Ախչի, ի՞նչ իս մոռթդ քաշ արել. ծիծաղէ։ (նրան) Հաջաթ չէ. իժու՞մ դուն մեր լիզուն կուսովորիս, մինք քու լիզուն։

ՍՕՆԱ.—(կողմ) Ախ, գետինը մտնէիր քոփակ Օսան, որ էս մէյմունին էստի չը բերէիր. վէկենամ դուս անեմ, մամիցս վախումիմ։

ՓէՇՏՄԱԼՃ.—Մի ամէնար, օրիորդ, խօսէ խօսէ:
ՓէՓէլ.—(Սօնին) Խօսա, թէ չէ Աստօձ գիղենայ
իժուս թիքա թիքա կօնիմ:

ՍՕՆԱ.—Ի՞նչ խօսամ, դուք խօսում էք էլի:

ՓէՓէլ.—Պարուն, հէք, մէք, ախպէր ունիս:

ՓէՇՏՄԱԼՃ.—Հէչ բանմալ չունիմ, անոնք վաղուց
մեռած են:

ՓէՓէլ.—(կողմ) Օխայ, ինչ իմ փանդը փեսայ իմ
ճանգի: (Նրան) Դու սաղ ըլիս, էրգէն արև ըլիս ու
քու կնկայ համա շատ ապրիս:

ՍՕՆԱ.—(կողմ) Երնէկ էս նիմուտիս գետինը մըտ-
նի, պրծնիմ:

ԳԻԳՕԼԻ.—Ո՞նց մարթ է էդ կօնսուլը: Կնիկ ունէ:

ՓէՇՏՄԱԼՃ.—(առանձին) Գուցէ ինքն ալ քօսու-
լին սիրել կը մտածէ: (Նրան) Այո, կնիկ ալ ունէ, ախ-
չիկ ալ, մանչմ ալ:

ՓէՓէլ.—Իժուս մեզ էլ կու ծանօթացնիս նրանց
հետ, կէհանք, գուքանք:

ՍՕՆԱ.—Լօտօ խաղալ գիղին:

ՓէՇՏՄԱԼՃ.—Այո, այո, ստեպ-ստեպ կը յաճա-
խէք, լօթօ ալ կը խաղաք, քարթ ալ:

ՓէՓէլ.—Ախր մի ասա, քու անուսն ի՞նչ է:

ՓէՇՏՄԱԼՃ.—Գառնիկ Փէշտմալճեան:

ՓէՓէլ.—Վոյ քոռանամ իս, փէշտմալը ո՞րն է:
(Նրան) Լաւ անում իս ունեցի, թամամ սազում է քիզ:

ՓէՇՏՄԱԼՃ.—(կողմ) Օհօ, ա կինն ալ կը ծաղրէ գիս:

ՍՕՆԱ.—(կողմ) Էհ, ու հարուստ է, կու առնիմ
սրան, ի՞նչ կուլի կուլի. քիթը խօմ ինձի չի՞ ուտի:

ՓէՓէլ.—Հիմի կի քիչ պարզը խօսանք, բատօնօ
ջան: Դուն հաւնում իս իմ Սօնին: Համա գիղին սաղ

թիփլիզումը իմ Սօնի հատը չը կայ: սիրո՞ւն, խելօք,
հունարո՞վ: Որ իմանաս նրա քաղցը ուրեւիար խօսալը,
կու գժուխ:

ՓէՇՏՄԱԼՃ.—(մի կողմ) Գժուելու արամադրու-
թիւն բնաւ չունիմ:

ՓէՓէլ.—(Սօնին) Աբա, Սօնա, ուրեւիար վրա տու:
ՍՕՆԱ.—Կամ պաժիվաիշ, կամ վաշի զգարօվի:

ՓէՇՏՄԱԼՃ.—(առանձին) Սատանան տանէ, սա
ինչ փորձանքի մէջ ընկայ, հէչ խօսքմալ չիղեմ: (Նրան)
Ը՛րը, թի քրասիվի, պօփօլուստա:

ՓէՓէլ.—Դա, դա, գասպադին Գառնիկ, մօյդօշ օ-
չին կրասիվի: (Վեր կենալով) Վի նիմնօշկի մասլահաթ
դէլիտէ, ես սիջաս պրիդօմ: (Սօնին) Սօնա, մի ամանչէ:

ՏԵՍԻԼ XXIII

(Փէշտմալճեան եւ Սօնա)

ՓէՇՏՄԱԼՃ.—(առանձին) Վերջապէս սանկ սիրուն
կին մը պիտի ունենամ: (Նրան) Նոնոշիկս, մի ամէնար
ինձմէն, վասն զի ես քոնն եմ, դու իմս:

ՍՕՆԱ.—(առանձին) Ա՛խ, էս ինչ կրակն ընկայ,
տէր Աստօձ:

ՓէՇՏՄԱԼՃ.—Որքան գեղեցիկ աչքեր ունիս. նազե-
լիս: Յուսամ, որ աղէկ կնիկ պիտի ըլլաս, թոթոշիկս:

ՍՕՆԱ.—Կօսուլի մօտ չինոգիկ իս:

ՓէՇՏՄԱԼՃ.—Այո, հոգիս, քօսուլին չինոգիկ եմ:

ՍՕՆԱ.—Մաշ հըր ին ապէլատնեղդ:

ՓէՇՏՄԱԼՃ.—Պճնասիրութենէ կը խորշիմ, որպէս
թուրքը խողի միսէն:

ՍՕՆԱ.—Խողի միսը սիրում իս, հմ. նրա խո-
րովածը համով է:

ՓԷՇՏՄԱԼԺ.—(կողմ) Սա ի՞նչ կըզբցէ. խնթ է, ի՞նչ է: (նրան) Ը՛րբ, այո՛ խոզի միւր համով է, բայց ուրիշ բան խօսինք:

ՍՕՆԱ.—Կիրակի օրը քու ապէլատները սարքի, արի գնանք Մուշտայիդի բաղը:

ՓԷՇՏՄԱԼԺ.—(կողմ) Այո՛, սա խենթ է, ինձի խաբած են:

ՍՕՆԱ.—Ղորթ, ինչքան ունիս ջամադիր: ՓԷՇՏՄԱԼԺ.—Ժամադիր ըլլանք. կըսէս: Ժամի 5-ին աղէկ կըլլայ:

ՍՕՆԱ.—Կօնսուլի դաւթըներն իս գընում: ՓԷՇՏՄԱԼԺ.—Հոգիս, ես ամեն ինչ կընեմ—փաստաբանութիւն, ատենաբանութիւն, բժշկութիւն, խոհարարութիւն, թոհն, ի՞նչ ըսի, լեզուս ծոցսաւ:

ՍՕՆԱ.—Դօխտութիւնն էլ իս գիղեցի՞. լաւ է: Գիղիս, ձալօս սրտի թոթոռոց ունէ, դօխտութիւնը չի կարում սաղցնի, դուն իքնէքս սաղացնիս:

ՓԷՇՏՄԱԼԺ.—Ատկէ դիւրին բան չի կայ. վերցուցէք քիչ մը քափուստ, գլխուն վրայ ջարդեցէք, քիչ մալ աղ լցրէք ը՛րբքիչ մալ քացախ լցրէք, սրտի թըռոցը կանցնի:

ՍՕՆԱ.—Էս հօւր մնաց դէղէս (վեր է կենում): ՓԷՇՏՄԱԼԺ.—Ինձմէ կը վախենամ, ի՞նչ է, նոնոշիկս: ՍՕՆԱ.—Դուն խօսմ գէլ չիս, որ վախենամ:

ՓԷՇՏՄԱԼԺ.—(կողմ) Տեսէք, ինձի գայլ ալ շինեց: (նրան) Գայլից ալ վախենալու չէ:

ՍՕՆԱ.—Վա՛յ մէ մուկը, մո՛ւկը. (վազում է դուրս):

ՓԷՇՏՄԱԼԺ.—Մուկը ըսմաւ, ծօ ես ալ կը վախնամ աստեղաց խոշոր մկներէն (նայում է տախտի տակը):

ՏԵՍԻԼ XXIV

(Գիթօլի աւելը ձեռքին ներս է վազում)

ԳԻԳՕԼԻ.—Ո՞ւր է մուկը, հօւր է: ՓԷՇՏՄԱԼԺ.—Աղբար, ասոր տակը կըլենայ, մէմ լաւ նայէ:

ԳԻԳՕԼԻ.—Տօ, եքա մարթ, չե՞ս ամանչում, որ մկնից վախենում ես, էտէնց պտի կնիկ առնե՞ս:

ՓԷՇՏՄԱԼԺ.—Ծօ հայվան օղլու հայվան, հօւր հետ կը խօսիս:

ԳԻԳՕԼԻ.—Հօրէս մուկը էկաւ, էկաւ: (Աւելով զարկում է Փշտմալձեանի ոտներին ու դուրս փախչում):

ՏԵՍԻԼ XXV

ՓԷՇՏՄԱԼԺ.—Ա՛խ, անիծեալ խնամախօս, ինձի թակարդը գցած է: Թէ՛ ձեռքս կընկնիս նէ, իշու պէս պզկ-պզկ կընեմ: Զէ, ախպար, սանկ կարգուելը չեմ ուզեր. ես վարդապետ դառնալու եմ:

ՏԵՍԻԼ XXVI

(Դրսից լսվում է դուղուկի ծայն. Օսէփ «Օղա է քա» երգելով մտնում է դուղուկով)

ՓԷՇՏՄԱԼԺ.—Ախբար, սա ի՞նչ կընեն:

ՕՍԷՓ.—Աբա, պարուն փեսացու ջան, մէթաթարի եախնի քէփ անինք:

ՓԷՇՏՄԱԼԺ.—Ախր, պարոն Օսէփ. սանկ բան չըլար:

ՕՍԷՓ.—Տօ, լաւ, թէ Աստօձ կուտիրիս: Խօս հիմի չինք պսակում. էնէնց քէփ անինք, ի՞նչ կայ էստումը:

էս հար ին կորի փէփէլն ու Սօնէն: Գիգօլի, Գիօլի,
ջաղդով կանչի նրանց:

ՕՍԷՓ.—Աբա ուստէք, դուք էստի նստեցիք, մէ
քիչ դնջացէք: Փեսայ ջան, դուն էլ նստի, մէ սուփրէն
դցինք:

ՏԵՍԻԼ XXVII

(Ներս են մտնում Փէփէլ, Սօնա, Գիգօլի եւ սեղան են սարքում)

ՕՍԷՓ.—(Փէշտմալծեանին առանձին) Հա, պարուն
Գառնիկ, խօմ տեսար աղջկաս, հաւնում իս թէ չէ:
ՓէՇՏՄԱԼՃ.—Աղէկ աղջիկ է. ամուսնանալս հա-

ճոյ է, բայց:

ՕՍԷՓ.—Ոնց թէ պաճօ է, հիվ է պաճօ (առանձին)
իրա քիթը կի վունչին:

ՓէՇՏՄԱԼՃ.—Այո, հաճոյ է ինձի անոր կին առնուլս:

ՕՍԷՓ.—Հա, պաճօ փրանգստեղէվար լաւ բան կուլի:
(Նրան) Լաւ, լաւ: Հէստի պիտի բախտաւորուիս, որ էլ
էլ, ինչ ասիմ:

ԳԻԳՕԼԻ.—Սուփրէն հազիր է, խաղէին (առանձին)
հիմի տեսնենք ի՞նչ է դուրս գալիս:

ՕՍԷՓ.—Դէ, արա նստինք, համեցէք. պարուն.
Փէփէլ, Սօնա էս թէնը նստեցէք:

ՍՕՆԱ.—(առանձին) Թամամ պիտիմ քամբախտանայ:
(Բոլորերեան նստում են: Գիգօլին կանգնած է դուղուկի մօտ):

ՕՍԷՓ.—Աբա լքցրէք ստաքանները: Էս խմինք
մեր պատուաւոր դօնախի կենացը: Աստօճ մուրազիդ
հասցնէ, բախտաւոր ըլիս. Աստօճ արժանացնէ իմ Սօ-
նի հետ թաղ ու պսակին: Տուշ, տուշ: (Գուղուկը ածում է.
խմում են): Աբա, փեսիս կենացի վրայ մէ պիտիմ խաղ
անի: Դէ մի բաղդադուրի ածեցէք: (Պարում է, լսող
նստում): Գիգօլի, էս էլ դուն խմի ու օխնի:

ԳԻԳՕԼԻ.—Աստօճ շահաւոր անէ: Պարոն քու կե-
նացը. ջէր մէ մաղարիչս տու:

ՕՍԷՓ.—Այ հարամզադա, վախտը դթմը, (ինքն էլ
փող է նուիրում) Առ, էս էլ իմ կողմից:

ՓէՇՏՄԱԼՃ.—(առանձին) Աս ինչ կրակին մէջ եմ
ընկեր, ախ պառաւ խաթուն: (Տալիս է գիգօլուն) ան:

ԳԻԳՕԼԻ.—Շէն կենաք: Աստօճ իրա օխնանքը
թափի քու գլխին: Սաղ ըլիս: (խմում է եւ դուրս գնում):

ՕՍԷՓ.—Փեսայ ջան, մէ ջէր խաղ արա, մի ամանչի:
ՓէՇՏՄԱԼՃ.—Վալլահ, էս պարել չը գիտեմ:

ՕՍԷՓ.—(բաշում է) Լաւ, նաղ մի անի, խաղ արա,
հէր օխնած, ախչիկ խօմ չիս, որ ամանչում իս:

ՓէՇՏՄԱԼՃ.—Էհ, օր կստիպէք, ինչ ընեմ, պարե-
լու եմ: Աղբար, չալէք, չալէք, սանկ ծանր պարմը չալէք:
(Ածում են շալախօ, Փէշտմալծեանը անձոնի կերպով պարումէ:
Միւսները ծափահարում են):

ՕՍԷՓ.—Այ էտէնց, պրծաւ գնաց: Աբա մէ լք-
ցրէք ստաքանները:

ՏԵՍԻԼ XXVIII

(Դրսից լսվում է աղմուկ. սրանք լուռ ականջ են դնում—
Դրսում) ՈՄՆ.—Աղբար հոս է էկեր:

ԳԻԳՕԼԻ.—Հոս, մոս, չիմ գիդի, իմանում եմ:

ՈՄՆ.—Կսեմ հոս է:

ԳԻԳՕԼԻ.—Գնա ռադ ըլի թէ չէ, մէ կինծումդ
կըտամ որ:

ՈՄՆ.—Աղբար մտիւր ըսէ Փէշտմալծեանին, որ կը
կանչեն:

ԳԻԳՕԼԻ.—Տօ էստի փէշտմալ չեն ծախում. գնա
թուրքի բաղադրանա:

ՈՄՆ.—Աղբար, քօնսուլին պովէր Փէշտմալծեանը
հոս է էկեր. քօնսուլը կը կանչէ. կհրակուր կայ եփելու:

ՓԷՇՏՄ ԱԼՃ.—Օվէհ, Թակարդն ընկայ, էլ չեմ ազատուիր:

ՕՍԷՓ, ՓԷՓԷԼ, ՍՕՆԱ.—Ի՞նչ, պօզէր:

ՓԷՇՏՄ ԱԼՃ.—Ան ուրիշին կը հարցնէ. կեցէք ես դուրս ելնիմ, տեսնիմ (առանձին) գուցէ կոնանամ դուրս փախչիլ, ազատիլ:

ՕՍԷՓ.—Ձէ, չէ, դու նստի յիս տեսնիմ:

ՏԵՍԻԼ XXIX

ԳԻԳՕԼԻ.—Խազէյին մէ նիմուտ դուրս արի, մարթ է կանչում. (առանձին) օյինը տեսէք: (Օսէփ ու Գիգօլին դուրս են գնում: Փէփէլը ու Սօնան նոյնպէս):

ՓԷՇՏՄ ԱԼՃ.—Աղբար, թէ հոս բան պատահի նէ, դուք մարդասէր գտնվէք, ինձի փրկեցէք: Ձէք իմանար, ջանքմ, ձեզի հետ կըզրցեմ:

ՏԵՍԻԼ XXX

(Ներս են մտնում Օսէփ ձեռքին փայտ, Գիգօլի ձեռքին աւել):

ՕՍԷՓ.—Տօ դըռուտ իս ասում, Գիգօլի:

ԳԻԳՕԼԻ.—Աստօձ գիգենայ, ես դիփ գիգեմ:

ՕՍԷՓ.—Աբա, ուստէք մէ լէզզինկա ածեցէք:

Պարուն փէսայ, մի լէզզինկա խաղանք մէտի. Հըյարի, յիս էլ հետդ պիտի խաղամ:

ՓԷՇՏՄ ԱԼՃ.—Ախր, պարոն Օսէփ, ախր ը բէ:

ՕՍԷՓ.—Ախր մախր չիմ գիգի, արի, քեզ ասում իմ:

(Փէշտմալձեան պարում է: Օսէփ ու Գիգօլին վրայ են ընկնում ու ձեռքերով դուրս անում): Այ քեզ նշնուելի:

Վ Ա Ր Ա Գ Ո Յ Ր

«ԳՈՒՏՏԵՆԲԵՐԳ»

գրախանութում վաճառում են

Գ. Սունդուկեանի

Գիշերվան սարբը խէր է, կատակերգութիւն

1 ար. բ. տպ. — 30

Օսկան Պետրովիչն էն կինքումը, կատ. 1 ար. — 30

Էլի մէկ զոհ, կոմեդիա հինգ արար. բ. տպ. 1 —

Պէպօ, կոմեդիա երեք արար. բ. տպագրութ. — 50

Ամուսիններ. կոմեդիա հինգ արար. բ. տպագ. 1 —

Էմին Տէր-Գրիգորեանի

Խէչօյի թուզը, Ֆարս-վօդովիլ մէկ արարւած. — 30

Մօդա, կոմեդիա մէկ արարւածով . . . — 50

Կուսապատճառը ես էի, կոմեդիա-վօդ. մէկ ար. — 50

Էլ չարէս ինչ, կամ երկու սիրահար կա ո. 1 ար. — 50

Մէր կամ մահ, երգախառն պիես մէկ արար. — 50

Զրկանքի զոհ, դրամա 4 գործ. և 6 պատկեր. — 80

Վայրենի, կատակերգութիւն մէկ արարւած. — 50

Բարեգործութեան դիմակի տակ. դրմ. 5 ար. 1 —

Ոճրագործի ընտանիքը և Հերկուլէս, (1 գր.) 2 —

Յովհաննէս Մասէհեանի

Բօմէօ և Զուլիէտ, Շէքսպիրի ողբերգ. 5 ար. — 60

Խնչպէս կուզէք, Շէքսպիրի թատր. 3 արար. — 50

Վենետիկի վաճառականը, Շէքսպիրի	»	—	40
Արքայ լիր, Շէքսպիրի ողբերգ. 5 արար.		—	50
Համլէտ, Շէքսպիրի, Թարգմանեց Գ. Բարադեան	1	—	
Տիգրանուհի, դրամա 5 ար. Լ. Մանուէլեանի		—	50
Նկարիչ Թաշճեան, դրմ. 4 գործ.	»	—	35
Դօկտօր Երուանդ Բօշայեան	»	—	50
200000 Փառնակէսի, կատակ. 1 արարւածով		—	30
Նիսիա,	»	»	վօդովիլ մէկ արար.
Փառնակէս, բանաստեղծ, վօդ. 1 ար. ք. տպ.		—	40
Ժան-Բօդրի, Վաքլլի, Թարգ. Ֆր. Ֆիլիքս կօմ.			
դրամա 4 գործողութեամբ		—	50
Լիր Թագաւոր, Շէքսպիրի, ողբերգ. 5 արարւածով Թարգմ. Ս. Մալխասեանի	1	—	
Մարիանա, Սօզէ Էլեգարայի, դրամա 3. և վերջաբանով Թարգմ. Ա. Կրասիլն.	1	—	

Գէորգ Բարխուդարեանի

Ֆաուստ, ողբ. Գէօթէի, հեղ. պատ. և կարևոր ծանօթութիւններով	2	—	
Մարիա Սովարտ, ողբերգութիւն 5 արարուածով Շիլլերի		—	50
Վիլհելմ Տէլլ. դրամա 5 գործողութ. Շիլլերի		—	50
Դօն Կարլոս, դրամա. բան. Շիլլերի 5 գործող.	1	—	
Օրլէանի կոյսը, Շիլլերի ողբերգ. 5 արարուած		—	60
Նաթան իմաստուն, դրամատ. բան. գործ.			
Լէսսինգի, Թարգ. գերմ.		—	60

28637